



TSINANDALI FESTIVAL

4-14 SEPTEMBER

2025 7TH EDITION

SEPTEMBER 10 12:00

პაბლო ფერანდესი – ჩელო
ჟულიენ კანტანი - ფორტეპიანო

მაქს ბრუხი (1838–1920)

„კოლ ნიდრეი“,
თხზ. 47

ლუდვიგ ვან ბეთოვენი (1770–1827)

სონატა ჩელოსა და ფორტეპიანოსთვის
No. 3 ლა მაჟორი,
თხზ. 69

Allegro ma non tanto
Scherzo: Allegro molto
Adagio cantabile – Allegro vivace

იოჰანეს ბრამსი (1833–1897)

სონატა ჩელოსა და ფორტეპიანოსთვის
No. 1 მი მინორი,
თხზ. 38

Allegro non troppo
Allegretto quasi Menuetto
Allegro

Pablo Ferrández – Cello

Julien Quentin – Piano

Max Bruch (1838–1920)

Kol Nidrei,

Op. 47

Ludwig van Beethoven (1770–1827)

Sonata for Cello and Piano No. 3 in A Major,
Op. 69

Allegro ma non tanto
Scherzo: Allegro molto
Adagio cantabile – Allegro vivace

Johannes Brahms (1833–1897)

Sonata for Cello and Piano No. 1 in E Minor,
Op. 38

Allegro non troppo
Allegretto quasi Menuetto
Allegro

პროგრამის შესახებ

მაქს ბრუხი

„კოლ ნიდრეი“, თხზ. 47

1880 წელს, როცა მაქს ბრუხი ლივერპულის ფილარმონიული საზოგადოების დირიჟორის პოსტს იკავებდა, მან შექმნა „კოლ ნიდრაი“, შთაგონებული ორი ტრადიციული ებრაული მელოდიით. პირველი მელოდიის ბრუხისეულ ვერსიაში ჩელო იმიტირებს კანტორის რაფსოდულ ხმას, რომელიც სინაგოგაში იომ-ქიფურის ლიტურგიას ასრულებს (ნაწარმოების სახელწოდება უკავშირდება „კოლ ნიდრეის“ ლოცვას, რომელიც იომ-ქიფურის მსახურების დასაწყისში სრულდება). კონტრასტული მეორე თემა აღებულია კიდევ ერთი ძველი ებრაული სიმღერის შუა ნაწილიდან. ოღონდ ბრუხმა აქ გამოიყენა ამ სიმღერის XIX საუკუნის კომპოზიტორ ისააკ ნათანის ვერსია, რომელიც თავის დროზე ნათანმა დაადო ლორდ ბაირონის ლექსს „ითირეთ მათთვის, ვინც მდინარე ბაბილონთან მწარედ მოსთქვამდა“. სწორედ ამიტომაც, ნაწარმოების ქვესათაურია „ადაჯიო ებრაული მელოდიების თემებზე“. „კოლ ნიდრეის“ პრემიერა გაიმართა 1881 წელს. ჩელოს პარტია შეასრულა ნაწარმოების მიძღვნის ადრესატმა რობერტ ჰაუსმანმა. მას შემდეგ „კოლ ნიდრეი“ ბრუხის ერთ-ერთ ყველაზე ხშირად შესრულებად ქმნილებად იქცა. ორიგინალში ჩელოსა და ორკესტრისთვის შექმნილი ნაწარმოები ხშირად სრულდება ჩელოსა და ფორტეპიანოსთვის გადაკეთებული ვერსიითაც.

ლუდვიგ ვან ბეთოვენი

სონატა ჩელოსა და ფორტეპიანოსთვის
No. 3 ლა მაჟორი, თხზ. 69

1807–1808 წლებში, ბეთოვენის ე.წ. „შუა პერიოდში“ შექმნილი მესამე სონატა ჩელოს რეპერტუარის ისტორიაში გარდამტეხ ეტაპად მიიჩნევა. მიუხედავად იგი მოყვარულ ჩელისტს იგნაც ფონ გლაიხენშტაინს, რომელიც კომპოზიტორის ახლო მეგობარი გახლდათ. ნაწარმოები 1809 წელს ლაიპციგში, გამომცემლობა Breitkopf & Härtel-ის მიერ გამოიცა. ლა-მაჟორული სონატა გამორჩეულია იმით, რომ

ბეთოვენი პირველად ანიჭებს ჩელოსა და ფორტეპიანოს სრულიად თანაბარ როლებს, განსხვავებით ადრინდელი ტრადიციისგან, რომლის მიხედვით წამყვანი როლი ამ ჟანრში ფორტეპიანოს ეკუთვნოდა. სონატის პრემიერა ვენაში ჩელისტმა ნიკოლაუს კრაფტმა შეასრულა, ფორტეპიანოს პარტია კი ბეთოვენის მოწაფემ, დოროთეა ფონ ერტმანმა დაუკრა. პრემიერიდან მოყოლებული სონატა ჟანრის საკვანძო მნიშვნელობის ნიმუშად ითვლება.

იოჰანეს ბრამსი

სონატა ჩელოსა და ფორტეპიანოსთვის
No. 1 მი მინორი, თხზ. 38

1862–1865 წლებში შექმნილი მი-მინორული სონატა ბრამსის პირველი თხზულებაა ჩელოსა და ფორტეპიანოსათვის და მის მიერ გამოცემულ ერთ-ერთ პირველ კამერულ ნაწარმოებად ითვლება. იგი მიუძღვნა კომპოზიტორის მეგობარს, მოყვარულ ჩელისტ იოზეფ გენსბახერს. სონატა პირველად შესრულდა კერძო წრეში, მეგობრებისათვის. როგორც იხსენებენ, ბრამსი ფორტეპიანოზე ისე ხმამაღლა უკრავდა, რომ გენსბახერმა იჩივლა, რომ საკუთარი ჩელო საერთოდ არ ესმოდა.

„ეს შენთვისაც უკეთესია,“ - ჩაიბუტბუტა კომპოზიტორმა და ხმამაღლა დაკვრა განაგრძო. სონატა 1866 წელს ფრიც ზიმროკმა გამოსცა. ნაწარმოების პირველ და მესამე ნაწილებში ბრამსმა გამოიყენა თემატური მასალა იოჰან სებასტიან ბახის „ფუგის ხელოვნებიდან“, რაც მისი ბაროკოს კონტრაპუნქტისადმი მოწონების დასტურია.

ამ დროს საქართველოში...

1866 წელს სამეგრელოსა და ლეჩხუმში ბატონყმობა გაუქმდა. საქართველოში ბატონყმობის გაუქმების პროცესი ეტაპობრივად მიმდინარეობდა 1864-1871 წლებში. რეფორმას მიწის განაწილება არ მოჰყოლია, რის შედეგადაც 28 ათასზე მეტი გლეხი მიწის გარეშე დარჩა და იძულებული გახდა, მიწა ყოფილ ბატონისგან იჯარით აეღო, რაც მათ ეკონომიკურად კვლავ ბატონის დამოკიდებულებაში ტოვებდა.

რეფორმის წინგადადგმული ნაბიჯი იყო გლეხებისათვის პირადი თავისუფლების მინიჭება: ბატონს აღარ ჰქონდა მათი გაყიდვის ან გაჩუქების უფლება; ის ვერც მათ პირად ცხოვრებაში ერეოდა.

Programme Notes

Max Bruch

Kol Nidrei, Op. 47

Composed in 1880 during Bruch's tenure as director of the Liverpool Philharmonic Society, Kol Nidrei draws on two traditional Hebrew melodies. In Bruch's setting of the first melody, the cello imitates the rhapsodic voice of the cantor chanting the Yom Kippur liturgy in the synagogue (The title refers to the Kol Nidre prayer sung at the opening of the Yom Kippur service). The contrasting second theme is adapted from the middle section of an ancient Jewish song – an Isaac Nathan's version of the hymn of Lord Byron "Oh Weep for Those that Wept on Babel's Stream" from his cycle "Hebrew Melodies". Subtitled "Adagio on Hebrew Melodies", the work was premiered in 1881 with cellist Robert Hausmann – the dedicatee of the piece – and has since become one of Bruch's most frequently performed compositions. The piece exists in versions for cello and orchestra, as well as for cello and piano, the latter being an arrangement of the orchestral original.

Ludwig van Beethoven

Sonata for Cello and Piano No. 3 in A Major, Op. 69

Composed in 1807–1808, during Beethoven's so-called "middle period," this sonata marks a turning point in the cello repertoire. Dedicated to the amateur cellist Ignaz von Gleichenstein, a close friend of the composer, it was first published in 1809 by Breitkopf & Härtel in Leipzig. The A-major sonata is notable as the first in which Beethoven gives the cello and piano truly equal partnership, departing from the earlier convention of the keyboard's dominance. It was premiered in Vienna by cellist Nikolaus Kraft with Dorothea von Ertmann, a student of Beethoven, at the piano, and has since become one of the cornerstone works of the genre.

Johannes Brahms

Sonata for Cello and Piano No. 1 in E Minor, Op. 38

Composed between 1862 and 1865, this was Brahms's first work for cello and piano and one of his earliest published chamber pieces. Dedicated to his friend, the amateur cellist Josef Gänsbacher, it was first performed privately for friends before its publication in 1866 by Fritz Simrock. At the premiere, Brahms's playing was so forceful that the unfortunate Gänsbacher protested he couldn't hear his cello at all – "Lucky for you, too," Brahms growled, and continued to let the piano thunder on. The work is notable for its use of thematic material from J. S. Bach's The Art of Fugue, particularly in the first and third movements, reflecting Brahms's lifelong admiration for Baroque counterpoint.

Meanwhile in Georgia...

In 1866, serfdom was abolished in two regions of Georgia - Samegrelo and Lechkhumi. In Georgia, the process of abolishing serfdom took place gradually between 1864 and 1871. The reform was not accompanied by land redistribution, as a result of which more than 28,000 peasants were left without land and were forced to lease it from their former landlords, leaving them economically still dependent on them. A progressive aspect of the reform was the granting of personal freedom to the peasants: the landlord no longer had the right to sell or gift them, nor could he interfere in their private lives.

MAGIC
DAYS

Programme notes by Nino Zhvania